Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU MÄÄRUS (üheksas koda)

16. jaanuar 2014*

Põllumajandus — Määrus (EÜ) nr 1698/2005 — EAFRD — Kohalike tegevusrühmade õiguslikule vormile esitatavad nõuded — Nimetatud nõuete muutmine — Liikmesriikide pädevus — Piirid

Kohtuasjas C-24/13,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Fővárosi közigazgatási és munkaügyi bírósági (Ungari) 3. jaanuari 2013. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 21. jaanuaril 2013, menetluses

Dél-Zempléni Nektár Leader Nonprofit kft

versus

Vidékfejlesztési miniszter,

EUROOPA KOHUS (üheksas koda),

koosseisus: koja president M. Safjan, kohtunikud J. Malenovský ja A. Prechal (ettekandja),

kohtujurist: P. Cruz Villalón,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi põhistatud määrusega vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 53 lõikele 2 ja artiklile 99,

on andnud järgmise

määruse

1 Eelotsusetaotlus puudutab seda, kuidas tõlgendada nõukogu 20. septembri 2005. aasta määrust (EÜ) nr 1698/2005 Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta (ELT L 277, lk 1) ja komisjoni 15. detsembri 2006. aasta määrust (EÜ) nr 1974/2006, milles sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad (ELT L 368, lk 15).

2 Taotlus on esitatatud Dél-Zempléni Nektár Leader Nonprofit kft (edaspidi „DZNLN”) ja Vidékfejlesztési miniszteri (Maaelu arengu ministeerium) vahelises kohtuvaidluses otsuse üle, mille ministeerium tegi, tunnistades kehtetuks DZNLN-le kui kohalikule tegevusrühmale antud tunnustuse.

* Kohtumenetluse keel: ungari.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

3 Määrus nr 1698/2005 kehtestab nõuded EAFRD sekkumisele.

4 Selle määruse artikli 15 lõige 1 näeb ette:

„EAFRD toimib liikmesriikides maaelu arengu programmide kaudu. Nende programmidega rakendatakse maaelu arengu strateegiat, mille eesmärkide saavutamiseks EAFRD abi taotletakse, läbi kogumi meetmete, mis on omavahel rühmitatud vastavalt IV jaotises määratletud telgedele.

Iga maaelu arengu programm hõlmab ajavahemikku 1. jaanuarist 2007 kuni 31. detsembrini 2013."

5 Määruse nr 1698/2005 artikkel 61 sätestab 4. telje abikava „Leader" kohta:

„Leader-lähenemine sisaldab vähemalt järgmisi elemente:

a) piirkonnapõhised kohaliku arengu strateegiad, mis on ette nähtud hästi määratletud maapiirkondade jaoks;

b) kohalikud avaliku ja erasektori partnerlused (edaspidi „kohalikud tegevusrühmad");

c) altpoolt tulev algatus, millega kohalikel tegevusrühmadel on otsustusõigus kohaliku arengu strateegiate koostamise ja rakendamise osas;

d) mitut sektorit hõlmava ning kohaliku majanduse erinevate sektorite tegijate ja projektide vahelisel vastastoimel põhineva strateegia kavandamine ja rakendamine;

[…]

g) kohaliku tasandi partnerluse koostöövõrkude loomine."

6 Määruse nr 1698/2005 artikkel 62 „Kohalikud tegevusrühmad" sätestab:

„1. Partnerlusel põhinevat kohaliku arengu lähenemisviisi rakendatakse kohalike tegevusrühmade kaudu, kes peavad vastama järgmistele tingimustele:

a) nad peavad kavandama integreeritud kohaliku arengu strateegia, mis põhineb vähemalt artikli 61 punktides a kuni d ja punktis g sätestatud elementidel, ja vastutama selle rakendamise eest;

b) nad peavad olema kas juba Leader II [...] või Leader+ [...] algatuste nõuetele või Leader-lähenemisele vastavad rühmad või uued asjaomasel territooriumil mitmesugustesse kohalikesse sotsiaal-majanduslikesse sektoritesse kuuluvaid partnereid esindavad rühmad. Otsustamistasemel peavad majandus- ja sotsiaalpartnerid ning teised kodanikuühiskonna esindajad, nagu põllumajandustootjad, maanaised, noored ja nende ühendused, moodustama kohalikest partnerlustest vähemalt 50%;

c) nad peavad suutma määratleda ja rakendada piirkonna arengu strateegiat.

2. Korraldusasutus peab tagama, et kohalikud tegevusrühmad kas valivad riiklike vahendite haldamiseks ja partnerluse rahuldava tegevuse tagamiseks võimelise haldus- ja finantsjuhi või moodustavad seadusjärgselt asutatud ühisstruktuuri, mis tagab partnerluse rahuldava tegevuse ning riiklike vahendite haldamise võime.

[…]

4. Kohalikud tegevusrühmad peavad valima strateegia kohaselt finantseeritavad projektid. Nad võivad valida ka koostööprojektid."

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

7 Mittetulundusühing DZNLN tunnustati Leader-programmi kohaliku tegevusrühmana Új Magyarország Vidékfejlesztési Program Irányító Hatósága (maaelu arenguprogrammi „Uus Ungari" haldav ametiasutus) 26. septembri 2008. aasta otsusega.

8 Seejärel tegutses DZNLN Leader-programmi kohaliku tegevusrühmana nii liidu kui ka siseriiklikust õigusest tulenevate nõuete kohaselt.

9 DZNLN-le antud tunnustus tunnistati kehtetuks 26. aprilli 2012. aasta otsusega, mis jõustus 30. aprillil 2012 ning mille põhjenduse kohaselt võisid Leader-programmi kohaliku tegevusrühma nimetust maaelu arengu ministri dekreedi 54/2011 § 2 lõigete 1–3 alusel alates sellest kuupäevast kanda vaid äriühingud, seega välja arvatud muu hulgas niisugused ühingud nagu DZNLN, kes sarnaselt temaga tegutsesid mittetulundusühinguna.

10 Lahendades selle otsuse peale esitatud DZNLN hagi, tekkis Fővárosi közigazgatási és munkaügyi bíróságil (Budapesti haldus- ja tööõiguse küsimusi lahendav kohus) küsimus, kas see otsus on määrusega nr 1698/2005 ja määrusega nr 1974/2006 kooskõlas. Nimetatud kohus otsustas menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas [...] määrust [...] nr 1698/20052 ja [...] määrust [...] nr 1974/2006 võib tõlgendada nii, et seoses põllumajandustoetustega moodustatud kohalikud tegevusrühmad võivad antud liikmesriigis tegutseda ainult ette nähtud õiguslikus vormis?

2. Kas eespool nimetatud määruste alusel on lubatud selline vahetegemine, et liikmesriigi seadusandja tunnustab ainult teatavas õiguslikus vormis kohalikke tegevusrühmasid, kehtestades neile määruse nr 1698/2005 artikli 62 lõikega 1 võrreldes rangemad või sellest erinevad tingimused?

3. Kas eespool nimetatud määruste alusel piisab sellest, kui liikmesriigi kohalik tegevusrühm vastab ainult määruse nr 1698/2005 artikli 62 lõikes 1 kehtestatud tingimustele? Kas liikmesriik võib seda nõuet kitsendada nii, et ta kehtestab [nimetatud artikli 62 lõikes 1] sätestatud tingimustele vastava üksuse jaoks täiendavaid vormilisi või õiguslikke nõudeid?

4. Kas eespool nimetatud määrusi võib tõlgendada nii, et antud liikmesriigil on kaalutlusõigus otsustamaks, kas lõpetada määruse nr 1698/2005 artikli 62 lõikes 1 sätestatud tingimustele vaatamata sellise kohaliku tegevusrühma tegevus, mis tegutseb vastavalt eelnimetatud tingimustele ja vastas lisaks oma tegutsemise ajal jätkuvalt kõikidele liikmesriigi ja ühenduse õigusnormidele, ja lubada edasi tegutseda ainult uues vormis tegutseval kohalikul tegevusrühmal?

5. Kas eespool nimetatud määrusi võib tõlgendada nii, et see liikmesriik võib antud juhul muuta kohalike tegevusrühmade tegutsemise õiguslikke tingimusi ka juba käimasolevate toetusprogrammide puhul ja programmiperioodi jooksul?

6. Kuidas tuleb eespool nimetatud määrusi tõlgendada sel juhul, kui varem tulemuslikult ja seaduslikult tegutsenud kohalik tegevusrühm lõpetab tegevuse? Mis saab sel juhul kohaliku tegevusrühma võetud kohustustest ja omandatud õigustest, võttes eelkõige arvesse kogu lõpetamisest puudutatud isikute ringi?

7. Kas [...] määruse [...] nr 1698/2005 [...] artikli 62 lõiget 2 saab tõlgendada nii, et aktsepteeritav ja õiguspärane on selline liikmesriigi õigusnorm, mille kohaselt mittetulunduslikus vormis tegutsev Leader-programmi kohalik tegevusrühm tuleb ühe aasta jooksul ümber kujundada äriühinguks põhjendusel, et ainult äriühingu vormis tegutseva ühiskondliku ühenduse abil on võimalik tagada kohalike partnerite vahelise võrgustiku loomine, kuna äriühingu esmane eesmärk on Ungari kehtiva õiguse kohaselt kasumi saamine ning majanduslike huvide tõttu on avalik liikmete värbamine ja liikmeksvõtmine välistatud?"

Eelotsuse küsimused

11 Sissejuhatuseks tuleb meenutada, et esiteks näeb Euroopa Kohtu kodukorra artikkel 99 ette, et kui esitatud eelotsuse küsimusele võib vastuse selgelt tuletada kohtupraktikast või kui esitatud küsimusele antav vastus ei tekita põhjendatud kahtlust, võib Euroopa Kohus igal ajal ettekandja-kohtuniku ettepanekul ja pärast kohtujuristi ärakuulamist lahendada kohtuasja põhistatud määrusega. Käesolevas kohtuasjas tuleb seda sätet kohaldada esimesele kuni viiendale ja seitsmendale küsimusele.

12 Teiseks näeb kodukorra artikli 53 lõige 2 ette, et kui taotlus on ilmselgelt vastuvõetamatu, võib Euroopa Kohus, olles kohtujuristi ära kuulanud, igal ajal ja ilma menetlust jätkamata lõpetada kohtuasja põhistatud määrusega. Käesolevas kohtuasjas tuleb seda sätet kohaldada kuuendale küsimusele.

Esimese kuni kolmanda küsimuse analüüs

13 Kolme esimese küsimusega, mida tuleb analüüsida koos, küsib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt, kas määrust nr 1698/2005 ja määrust nr 1974/2006 tuleb tõlgendada nii, et need nõuavad, keelavad või lubavad selliste siseriiklike õigusnormide vastuvõtmise, mis näevad ette, et kohalikul tegevusrühmal, kes vastab määruse nr 1698/2005 artikli 62 lõikes 1 loetletud tingimustele, on muu hulgas kohustus asutada end kindlaksmääratud õiguslikus vormis ja muud sellega seonduvad kohustused.

14 Sellega seoses tuleb meenutada, et kuigi nii nende õigusaktide olemusest kui ka ülesandest liidu õigusallikate süsteemis tuleneb, et määruste sätetel on üldreeglina siseriiklikes õiguskordades otsene mõju, ilma et siseriiklikud ametiasutused peaksid võtma selleks vastu rakendusmeetmeid, võib teatud sätete rakendamiseks siiski olla vajalik, et liikmesriigid võtavad rakendusmeetmed (vt eelkõige 25. oktoobri 2012. aasta otsus kohtuasjas C-592/11: Danske Svineproducenter, punkt 35 ja seal viidatud kohtupraktika).

15 Selles osas tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et liikmesriigid võivad võtta määruse rakendusmeetmeid tingimusel, et nad ei takista määruse vahetut kohaldatavust, ei varja asjaolu, et tegemist on ühenduse meetmega, ning täpsustavad neile määrusega antud kaalutlusruumi kasutamise tingimusi, jäädes samas kõnealuste sätetega kehtestatud piiridesse (eespool viidatud kohtuotsus Ketelä, punkt 36 ja seal viidatud kohtupraktika).

16 Arvestades kõnealuse määruse asjakohaseid sätteid – mida tuleb tõlgendada arvestades määruse eesmärke –, tuleb kontrollida, kas need sätted keelavad, kohustavad või lubavad liikmesriikidel võtta mõningaid rakendusmeetmeid ning juhul, kui nad seda lubavad, siis kas asjaomane meede jääb igale liikmesriigile antud kaalutlusruumi raamesse (eespool viidatud kohtuotsus Ketelä, punkt 37 ja seal viidatud kohtupraktika).

17 Järgmisena tuleb meenutada, et Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta") artikli 51 lõike 1 kohaselt on harta sätted on liikmesriikidele kohustuslikud üksnes liidu õiguse kohaldamisel. Sellisel kohaldamisel peavad liikmesriigid järgima selle õiguse üldpõhimõtteid, nagu eelkõige võrdse kohtlemise põhimõte, õiguskindluse põhimõte, õiguspärase ootuse kaitse põhimõte ja proportsionaalsuse põhimõte (vt eelkõige 20. juuni 2002. aasta otsus kohtuasjas C-313/99: Mulligan jt, EKL 2002, lk I-5719, punkt 46, ja 4. juuni 2009. otsus kohtuasjas C-241/07: JK Otsa Talu, EKL 2009, lk I-4323, punkt 46).

18 Käesoleva kohtumääruse punktides 15 ja 16 meenutatud asjaolusid arvestades tuleb märkida, et määrus nr 1698/2005 ei näe ette norme konkreetse õigusliku vormi kohta, milles kohalikud tegevusrühmad peaksid olema asutatud. Selles osas piirdub määruse artikli 62 lõige 2 sätestamisega, et korraldusasutus peab tagama, et kohalikud tegevusrühmad kas valivad riiklike vahendite haldamiseks ja partnerluse rahuldava tegevuse tagamiseks võimelise haldus- ja finantsjuhi või moodustavad seadusjärgselt asutatud ühisstruktuuri, mis tagab partnerluse rahuldava tegevuse ning riiklike vahendite haldamise võime.

19 Neil asjaoludel ja võttes arvesse eelkõige valikut, mida viimati nimetatud säte korraldusasutusele annab, ei saa määrust nr 1698/2005 tõlgendada nii, et see paneb liikmesriikidele kohustuse näha ette, et kohalikud tegevusrühmad peavad olema asutatud kindlaksmääratud õiguslikus vormis.

20 Edasi tuleb tõdeda, et nimetatud artikli 62 lõiget 2 ei saa tõlgendada ka nii, et see takistab liikmesriike nõudmast, et kohalikud tegevusrühmad asutaksid end kindlaksmääratud õiguslikus vormis, eelistades nii ühte nimetatud sättes viidatud kahest võimalusest.

21 Nagu tuleneb nimetatud sätte sõnatusest enesest, ei ole sel muud eesmärki kui tagada partnerluse rahuldav tegevus ning võime hallata riiklikke vahendeid.

22 Võttes aga arvesse määruse nr 1698/2005 artiklis 61 ja artikli 62 lõikes 1 toodud juhiseid – millest tuleneb, et kohalik tegevusrühm on avaliku ja erasektori partnerlus, mis hõlmab suure hulga erasektori partnereid ning millel peab olema otsustusõigus tema vastutusala kohaliku arengu strateegiate koostamise ja rakendamise osas –, tuleb märkida, et kohustus asutada nimetatud rühm kindlaksmääratud õiguslikus vormis on nimetatud eesmärgi saavutamiseks eriti tõhus viis. Seetõttu jääb niisuguse kohustuse kehtestamine põhimõtteliselt sellesse kaalutlusruumi, mis liikmesriikidel määruse nr 1698/2005 rakendamisel on.

23 Mis lõpuks puutub küsimusse, kas põhikohtuasjas käsitletavat määrust vastu võttes jäi liikmesriigi võimuesindaja talle määruse nr 1698/2005 rakendamiseks antud kaalutlusruumi piiridesse, siis tuleb meenutada, et nagu väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, eeldab vajadus anda liidu õiguse tõlgendus, mis oleks küsimuse esitanud siseriiklikule kohtule tarvilik, muu hulgas seda, et siseriiklik kohus määratleks faktilise ja õigusliku raamistiku, millega seoses ta eelotsusetaotluse küsimused esitab, või vähemalt selgitab faktilisi hüpoteese, millele need küsimused põhinevad (vt eelkõige 31. jaanuari 2008. aasta otsus kohtuasjas C-380/05: Centro Europa 7, EKL 2008, lk I-349, punkt 57 ja seal viidatud kohtupraktika).

24 Samas tuleb sellega seoses märkida, et vaatamata kinnitusele, mille kohaselt tuleneb dekreedi 54/2011 § 2 lõigetest 1–3, et alates 30. aprillist 2012 võivad Leader-programmi kohaliku tegevusrühma nimetust kanda vaid äriühingu vormis asutatud üksused, ei ole eelotsusetaotluses ühtegi selgitust selle uue õigusliku raamistiku kohta ega ka ühtegi täpsustust konkreetsete õiguslike tingimuste osas, millele

„äriühingud” kehtiva siseriikliku õiguse kohaselt peavad vastama. Lisaks ei sisalda nimetatud taotlus ühtegi täpsustust varasema siseriikliku õigusliku raamistiku kohta ega selgeid viiteid põhjuste kohta, miks pädev võimuesindaja selle uuega asendas.

25 Järelikult tuleb tõdeda, et eelotsusetaotlus ei võimalda Euroopa Kohtul anda täpsemaid juhiseid kui need, mida käesoleva kohtumääruse punktides 15–17 juba sai meenutatud.

26 Sellega seoses on muu hulgas oluline meenutada, et eelotsusetaotluses sisalduv informatsioon ei pea mitte ainult võimaldama Euroopa Kohtul anda tarvilikke vastuseid, vaid samuti andma liikmesriikide valitsustele ja teistele huvitatud pooltele võimaluse esitada Euroopa Kohtu põhikirja artikli 23 alusel oma seisukohad. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peab Euroopa Kohus selle võimaluse tagama, kuna viidatud sätte alusel toimetatakse huvitatud pooltele kätte vaid eelotsusetaotlused (vt eelkõige 28. juuni 2000. aasta määrus kohtuasjas C-116/00: Laguillaumie, EKL 2000, lk I-4979, punkt 14 ja seal viidatud kohtupraktika).

27 Seetõttu ei saa eelotsusetaotluse eespool nimetatud puudusi kompenseerida asjaolu, et Ungari valitsus esitas oma kirjalikes seisukohtades siseriikliku õigusliku raamistiku täpsemal viisil, mis on hädavajalik, et anda käesolevas asjas esitatud eelotsuse küsimustele täpsemad vastused.

28 Lisaks tuleb märkida, et kuigi eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimused viitavad vormiliselt määrusele nr 1974/2006, ei ole see kohus ei oma küsimustes ega ka eelotsusetaotluses eneses viidanud nimetatud määruse nendele sätetele, mille tõlgendust ta konkreetsemalt soovib, samuti pole ta andnud ka mingisugust selgitust seose kohta, mille ta selle sätte ja põhikohtuasja vaidluse või esemega tuvastas. Neil asjaoludel ei ole määruse nr 1974/2006 kohta esitatud küsimustele vaja vastata.

29 Eeltoodut arvestades tuleb kolmele esimesele küsimusele vastata, et määrust nr 1698/2005 ning täpsemalt selle artikleid 61 ja 62 tuleb tõlgendada nii, et need ei nõua ega põhimõtteliselt ka keela selliste siseriiklike õigusnormide vastuvõtmist, mis näevad ette, et kohalik tegevusrühm, kes vastab selle määruse artikli 62 lõikes 1 loetletud tingimustele, võib tegutseda vaid kindlaksmääratud õiguslikus vormis. Eelotsusetaotluse esitanud kohus peab olulisi asjaolusid arvestades siiski tagama, et need õigusnormid ei takista määruse vahetut kohaldatavust, ning täpsustama liikmesriikidele selle määrusega antud kaalutlusruumi kasutamise tingimusi, jäädes samas määruse sätetega kehtestatud piiridesse. Samuti peab ta tagama, et need siseriiklikud õigusnormid järgivad harta sätteid ja liidu õiguse üldpõhimõtteid.

Neljanda, viienda ja seitsmenda küsimuse analüüs

30 Neljanda, viienda ja seitsmenda küsimusega, mida tuleb käsitleda koos, küsib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt, kas liidu õigusega on vastuolus, kui aasta pärast üleminekuperioodi lõppu kohaldatakse kohalikele tegevusrühmadele, kes on varasema siseriikliku normistiku kohaselt asutatud õiguspäraselt muus õiguslikus vormis, selliseid siseriiklikke õigusnorme, mis näevad ette, et kohalikud tegevusrühmad võivad tegutseda vaid asutatuna kindlaksmääratud õiguslikus vormis, kuigi toetusprogrammid ja programmiperiood alles kestavad.

31 Nagu tuleneb käesoleva kohtumääruse punktist 17, on liikmesriikidel niisuguste õigusnormide vastuvõtmisel nagu põhikohtuasjas käsitletavad muu hulgas kohustus tagada harta sätete ja liidu õiguse üldpõhimõtete järgimine.

32 Nende põhimõtete hulgas on ka õiguskindluse põhimõte, mis nõuab, et isikutele soovimatuid tagajärgi kaasa toov normistik peab olema selge ja täpne ning selle kohaldamine tema subjektidele ettenähtav (vt eelkõige 7. juuni 2005. aasta otsus kohtuasjas C-17/03: VEMW jt, EKL 2005, lk I-4983, punkt 80 ja seal viidatud kohtupraktika).

33 Isik ei saa siiski oodata, et õigusaktide muudatusi üldse ei tehta, küll aga saab ta vaidlustada selliste muudatuste rakendussätteid. Õiguskindluse põhimõte nõuab eelkõige seda, et seadusandja arvestaks ettevõtjate erilist olukorda ning võtaks võimaluse korral uute õigusnormide kohaldamiseks vastu mugandusi (vt eespool viidatud kohtuotsus VEMW jt, punkt 81 ja seal viidatud kohtupraktika).

34 Neil asjaoludel tuleb tõdeda, et aastane üleminekuperiood, mis peab puudutatud ettevõtjatel võimaldama kohanduda selliste uute õigusnormidega nagu põhikohtuasjas käsitletavad, ei ole põhimõtteliselt ebamõistlik.

35 Mis puutub muudesse nimetatud õigusnorme iseloomustavatesse asjaoludesse, siis tuleb märkida, et eelotsusetaotluse esitanud kohus ei ole oma taotluses esitanud piisavat teavet, mis võimaldaks Euroopa Kohtul anda talle tarviliku vastuse, mis oleks midagi enamat kui käesoleva kohtumääruse punktides 15–17 ja kolmele esimesele eelotsuse küsimusele antud vastuses juba korratud põhimõtete meenutamine.

36 Kui üleminekuperioodi kestust puudutav täpsustus välja arvata, siis – nagu juba eespool käesoleva kohtumääruse punktis 24 märgitud – on eelotsusetaotluses esitatud asjassepuutuva siseriikliku õigusliku raamistiku kirjeldus puudulik. Samuti tuleb esile tuua, et nimetatud taotluses puudub igasugune teave esiteks nende tingimuste kohta, millistel andsid ametiasutused DZNLN-le kui kohalikule tegevusrühmale esialgse tunnustuse, ja nende ametiasutuste poolt DZNLN suhtes võetud kohustuste kohta, ning teiseks konkreetsete tagajärgede kohta, mis tekivad niisugusel üksusel nagu DZNLN, kui ta muudab oma õigusliku vormi dekreediga 54/2011 loodud õigusliku raamistiku kohaselt äriühinguks või kui seda vormi muutmata kaotab oma staatuse kohaliku tegevusrühmana.

37 Neil asjaoludel tuleb neljandale, viiendale ja seitsmendale küsimusele vastata, et liidu õigusega ei ole põhimõtteliselt vastuolus, kui aasta pärast üleminekuperioodi lõppu kohaldatakse kohalikele tegevusrühmadele, kes on varasema siseriikliku normistiku kohaselt asutatud õiguspäraselt muus õiguslikus vormis, selliseid siseriiklikke õigusnorme, mis näevad ette, et kohalikud tegevusrühmad võivad tegutseda vaid asutatuna kindlaksmääratud õiguslikus vormis, kuigi toetusprogrammid ja programmiperiood alles kestavad. See on siiski nii vaid juhul – mida eelotsusetaotluse esitanud kohus peab kontrollima –, kui eelkõige kõnealuste üksteisele järgnevate siseriiklike normistike konkreetseid tingimusi ja õiguslikke tagajärgi arvestades täpsustatakse nende kohalike tegevusrühmade suhtes uute õigusnormide kohaldamisel selle kaalutlusruumi kasutamise tingimusi, mis on liikmesriikidele määrusega nr 1698/2005 antud, jäädes samas määruse sätetega kehtestatud piiridesse ning tagades harta sätete ja liidu õiguse üldpõhimõtete järgimise.

Kuuenda küsimuse analüüs

38 Kuuenda küsimusega tahab eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, milline on määruse nr 1698/2005 ja määruse nr 1974/2006 sätete õigusmõju kohaliku tegevusrühma lepingulistele kohustustele ja omandatud õigustele, kui see lõpetab tegevuse.

39 Siinkohal tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on EÜ artiklis 267 sätestatud Euroopa Kohtu ja siseriiklike kohtute koostöö raames vaid siseriiklikul kohtul, kes asja menetleb ja kes vastutab tehtava lahendi eest, pädevus otsustada kohtuasja konkreetseid asjaolusid arvestades, kas kohtuotsuse tegemiseks on vaja eelotsust ning kas Euroopa Kohtule esitatud küsimusel on kohtuasja suhtes tähtsust. Järelikult, kui esitatud küsimused puudutavad liidu õiguse tõlgendamist, on Euroopa Kohus reeglina kohustatud eelotsuse tegema (vt eelkõige 24. aprilli 2012. aasta otsus kohtuasjas C-571/10: Kamberaj, punkt 40 ja seal viidatud kohtupraktika).

40 Euroopa Kohus peab siiski oma pädevuse hindamiseks kindlaks tegema need asjaolud, mille tõttu siseriiklik kohus talle eelotsusetaotluse esitas. Koostöö, mis on eelotsusemenetluses esmatähtis, tähendab nimelt seda, et siseriiklik kohus arvestab omalt poolt Euroopa Kohtule usaldatud ülesandega,

mis seisneb liikmesriikide õigusemõistmisele kaasaaitamises, mitte aga üldistele või hüpoteetilistele küsimustele nõuandvate arvamuste koostamises (vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsus Kamberaj, punkt 41 ja seal viidatud kohtupraktika).

41 Siseriikliku kohtu esitatud eelotsusetaotluse lahendamisest saab Euroopa Kohus keelduda vaid siis, kui on ilmne, et taotletud liidu õiguse tõlgendamine ei ole mingil viisil seotud põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega, või ka juhul, kui probleem on hüpoteetiline või kui Euroopa Kohtule ei ole teada vajalikke faktilisi või õiguslikke asjaolusid, et anda tarvilik vastus talle esitatud küsimustele (vt eespool viidatud kohtuotsus Kamberaj, punkt 42 ja seal viidatud kohtupraktika).

42 Antud juhul tuleb märkida, et põhikohtuasjas käib vaidlus DZNLN ja Vidékfejlesztési Miniszteri vahel selle üle, et teine tunnistas kehtetuks esimesele kui kohalikule tegevusrühmale antud tunnustuse.

43 Samas ei selgu käsitletavas eelotsusetaotluses toodud asjaoludest, et eelotsusetaotluse esitanud kohtul on muu hulgas palutud lahendada küsimus seoses õiguslike tagajärgedega niisuguse kohaliku tegevusrühma lepingulistele kohustustele ja omandatud õigustele, ning selle kohta tuleb märkida, et eelotsusetaotluse esitanud kohus ei ole selgitanud, kuidas võib kuues Euroopa Kohtule esitatud küsimus olla tema menetluses oleva vaidluse faktiliste asjaolude või esemega seotud (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Kamberaj, punkt 57).

44 Neil asjaoludel tuleb asuda seisukohale, et nimetatud küsimus ei puuduta liidu õiguse tõlgendust, mis oleks eelotsusetaotluse esitanud kohtule otsuse tegemisel objektiivselt vajalik (vt selle kohta 24. märtsi 2011. aasta määrus kohtuasjas C-194/10: Abt jt, EKL 2011, punktid 37 ja 38).

45 Järelikult on kuues küsimus ilmselgelt vastuvõetamatu.

Kohtukulud

46 Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (üheksas koda) otsustab:

1. **Nõukogu 20. septembri 2005. aasta määrust (EÜ) nr 1698/2005 Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ning täpsemalt selle artikleid 61 ja 62 tuleb tõlgendada nii, et need ei nõua ega põhimõtteliselt ka keela selliste siseriiklike õigusnormide vastuvõtmist, mis näevad ette, et kohalik tegevusrühm, kes vastab selle määruse artikli 62 lõikes 1 loetletud tingimustele, võib tegutseda vaid kindlaksmääratud õiguslikus vormis. Eelotsusetaotluse esitanud kohus peab olulisi asjaolusid arvestades siiski tagama, et need õigusnormid ei takista määruse vahetut kohaldatavust, ning täpsustama liikmesriikidele selle määrusega antud kaalutlusruumi kasutamise tingimusi, jäädes samas määruse sätetega kehtestatud piiridesse. Samuti peab ta tagama, et need siseriiklikud õigusnormid järgivad harta sätteid ja liidu õiguse üldpõhimõtteid.**

2. **Liidu õigusega ei ole põhimõtteliselt vastuolus, kui aasta pärast üleminekuperioodi lõppu kohaldatakse kohalikele tegevusrühmadele, kes on varasema siseriikliku normistiku kohaselt asutatud õiguspäraselt muus õiguslikus vormis, selliseid siseriiklikke õigusnorme, mis näevad ette, et kohalikud tegevusrühmad võivad tegutseda vaid asutatuna kindlaksmääratud õiguslikus vormis, kuigi toetusprogrammid ja programmiperiood alles kestavad. See on siiski nii vaid juhul – mida eelotsusetaotluse esitanud kohus peab kontrollima –, kui eelkõige kõnealuste üksteisele järgnevate siseriiklike normistike konkreetseid tingimusi ja õiguslikke**

tagajärgi arvestades täpsustatakse nende kohalike tegevusrühmade suhtes uute õigusnormide kohaldamisel selle kaalutlusruumi kasutamise tingimusi, mis on liikmesriikidele määrusega nr 1698/2005 antud, jäädes samas määruse sätetega kehtestatud piiridesse ning tagades harta sätete ja liidu õiguse üldpõhimõtete järgimise.

Allkirjad